

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
MICHALA BOBEKA
od 26. studenoga 2019.¹

Predmet C-717/18

**Procureur-generaal
uz sudjelovanje:
osobe X**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Hof van Beroep te Gent (Žalbeni sud u Gentu, Belgija))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP – Europski uhidbeni nalog – Članak 2. stavak 2. – Uklanjanje provjere dvostruke kažnjivosti – Uvjeti – Kaznena djela koja su u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog kažnjiva kaznom u najvišem propisanom trajanju od najmanje tri godine – Ocjena trajanja kazne s obzirom na propis države članice koja izdaje uhidbeni nalog koji je primjenjiv na činjenično stanje ili s obzirom na propis koji je na snazi u trenutku izdavanja EUN-a – Načela zakonitosti i pravne sigurnosti”

I. Uvod

1. Tražena osoba protiv koje je izdan europski uhidbeni nalog (u daljnjem tekstu: EUN) u ovom je slučaj reper i skladatelj. U Španjolskoj je osuđen za nekoliko kaznenih djela počinjenih 2012. i 2013. Jedno od tih kaznenih djela bilo je „veličanje terorizma i ponižavanje žrtava terorizma”. Pravo koje se u vrijeme njegova počinjenja primjenjivalo na to kazneno djelo predviđalo je da je kažnjivo kaznom zatvora od *najviše dvije godine*.
2. Tražena osoba iz Španjolske je otišla u Belgiju. Nadležno španjolsko pravosudno tijelo izdalo je EUN s ciljem izvršenja kazne zatvora. U EUN-u je navedeno da kazneno djelo veličanja terorizma i ponižavanja žrtava terorizma pripada kategoriji „terorizma”. U njemu je također navedeno da trajanje najviše kazne zatvora za to kazneno djelo, nakon izmjene španjolskog Kaznenog zakonika iz 2015., iznosi *tri godine*.
3. Članak 2. stavak 2. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica² predviđa da se u pogledu kaznenih djela navedenih u toj odredbi, uključujući kazneno djelo „terorizma”, ne provodi provjera dvostruke kažnjivosti ako su ona kažnjiva kaznom zatvora *u najvišem propisanom trajanju od najmanje tri godine*. Međutim, koja je prikladna referentna točka za ocjenu je li taj zahtjev ispunjen? Je li to najviša kazna zatvora *primjenjiva na dotični slučaj*, koja je obično uređena pravom koje se primjenjivalo u trenutku počinjenja kaznenog djela? Ili je to najviša kazna propisana nacionalnim pravom koje je bilo na snazi *u trenutku izdavanja EUN-a*?

¹ Izvorni jezik: engleski

² SL 2002., L 190, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.) (u daljnjem tekstu: Okvirna odluka)

II. Pravni okvir

4. Članak 2. Okvirne odluke predviđa:

„1. Europski uhidbeni nalog može biti izdan u slučajevima počinjenja djela za koja je, u skladu s pravom države članice koja ga izdaje, propisana najviša kazna zatvora ili oduzimanje slobode od najmanje 12 mjeseci ili za koja je izrečena kazna zatvora ili je izdan nalog za oduzimanje slobode od najmanje četiri mjeseca.

2. Sljedeća kaznena djela, ako su kažnjiva u skladu s pravom države članice koja izdaje uhidbeni nalog, [kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode u najvišem propisanom trajanju] od najmanje tri godine i [k]ako su utvrđena pravom države koja izdaje uhidbeni nalog, u skladu s odredbama ove Okvirne odluke i bez provjere dvostruke kažnjivosti djela, predstavljaju razlog za predaju osobe na temelju europskog uhidbenog naloga:

[...]

– terorizam,

[...]

3. Vijeće može u svako doba odlučiti, donoseći jednoglasnu odluku nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, pod uvjetima propisanim člankom 39. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), o dodavanju novih kategorija kaznenih djela na popis iz stavka 2. Vijeće razmatra, u svjetlu izvješća koji podnosi Komisija na temelju odredaba članka 34. stavka 3., treba li popis biti proširen ili izmijenjen.

4. Za kaznena djela koja nisu obuhvaćena stavkom 2., tražena osoba može biti predana pod uvjetom da djela zbog kojih je izdan europski uhidbeni nalog predstavljaju kazneno djelo u skladu s pravom države članice izvršenja, bez obzira na elemente ili opis kaznenog djela.”

III. Činjenično stanje, postupak i prethodna pitanja

5. Tražena osoba 2012. i 2013. skladala je, izvela i na internetu objavila nekoliko *rap* pjesama.

6. Audiencia Nacional (Visoki nacionalni sud, Španjolska) presudom od 21. veljače 2017. za te aktivnosti osudila je traženu osobu na: (A) kaznu zatvora od dvije godine za kazneno djelo veličanja terorizma i ponižavanja žrtava terorizma, koje je kažnjivo na temelju članka 578. i 579. španjolskog Kaznenog zakonika (u daljnjem tekstu: kazna (A)); (B) kaznu zatvora od jedne godine za kazneno djelo klevete i teške uvrede krune, koje je kažnjivo na temelju članka 490.3 španjolskog Kaznenog zakonika; te na (C) kaznu zatvora od šest mjeseci za kazneno djelo iskazivanja bezuvjetnih prijetnji, koje je kažnjivo na temelju članka 169.2 španjolskog Kaznenog zakonika.

7. Osuda i kazne izrečeni su na temelju odredbi Kaznenog zakonika koje su bile na snazi u vrijeme nastanka činjeničnog stanja, to jest prije nego što je taj zakonik izmijenjen 2015.

8. Španjolski Vrhovni sud presudom od 15. veljače 2018. odbio je žalbu protiv presude od 21. veljače 2017.

9. Tražena osoba iz Španjolske je otišla u Belgiju. Dana 25. svibnja 2018. Audiencia Nacional (Visoki nacionalni sud) protiv tražene osobe izdala je EUN, s ciljem izvršenja kazne zatvora za tri gore navedena kaznena djela (u daljnjem tekstu: prvi EUN).

10. Prema informacijama sadržanima u spisu pred Sudom, Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (Prvostupanjski sud za Oost-Vlaanderen, Odjel za Gent, Belgija) zatražio je od Audiencije Nacional (Visoki nacionalni sud) dodatne informacije radi donošenja odluke o izvršenju prvog EUN-a. Nakon tog zahtjeva, isti je španjolski sud 27. lipnja 2018. izdao još jedan EUN (u daljnjem tekstu: drugi EUN). Drugi EUN odnosi se na isto činjenično stanje kao i prvi EUN.

11. Oba uhidbena naloga sadržavaju iste informacije u rubrici (c) 2. (informacije o kaznama izrečenima za tri kaznena djela) i rubrici (e) I., gdje je rubrika pod nazivom „terorizam” označena u pogledu kaznenih djela koja su dovela do izricanja kazne (A).

12. Međutim, drugi EUN sadržava dodatne informacije u rubrikama (e) i (f). Kada je riječ o rubrici (e) (kaznena djela), dok je prvi EUN sadržavao kratku naznaku kaznenih djela, u drugom je dodan njihov detaljan opis, uključujući tekst *rap* pjesama koje su dovele do osude za kaznena djela. Što se tiče rubrike (f) (neobvezne informacije o ostalim okolnostima relevantnima za slučaj), dok ona u prvom EUN-u nije bila ispunjena, u drugom EUN-u detaljno se upućivalo na relevantne odredbe španjolskog Kaznenog zakonika o počinjenim kaznenim djelima, u verziji tog propisa koja je bila na snazi u vrijeme izdavanja EUN-a, to jest na tekst kako je izmijenjen 2015.

13. Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (Prvostupanjski sud za Oost-Vlaanderen, Odjel za Gent) podnio je Audienciji Nacional (Visoki nacionalni sud) još jedan zahtjev za dodatne informacije. Taj je španjolski sud dopisom u odgovoru na taj zahtjev pružio dodatne informacije o sustavu kazni. U tom je dopisu također bilo navedeno da je upućivanje u drugom EUN-u na odredbe španjolskog Kaznenog zakonika kako su izmijenjene 2015. bilo pogreška.

14. Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (Prvostupanjski sud za Oost-Vlaanderen, Odjel za Gent) rješenjem od 17. rujna 2018. odbio je izvršiti drugi EUN. Prema informacijama koje se nalaze u spisu pred Sudom, taj je sud smatrao da se kazneno djelo veličanja terorizma i ponižavanja žrtava terorizma ne može smatrati kaznenim djelom „terorizma” u smislu popisa iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke. Nadalje, zahtjev dvostruke kažnjivosti nije bio ispunjen u pogledu svih kaznenih djela za koja je EUN izdan.

15. Dana 17. rujna 2018. državno odvjetništvo podnijelo je žalbu protiv navedenog rješenja. Dana 26. rujna 2018. Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) podnio je zahtjev navodeći da ponašanje utvrđeno u EUN-u koje je dovelo do izricanja kazne (A) odgovara kaznenom djelu „terorizma” s popisa, u skladu s člankom 5. stavkom 2. drugim podstavkom Weta van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevela (Zakon od 19. prosinca 2003. o europskom uhidbenom nalogu) (u daljnjem tekstu: Zakon o EUN-u), kojim je članak 2. stavak 2. Okvirne odluke prenesen u belgijsko pravo.

16. Hof van Beroep te Gent, kamer van inbeschuldigingstelling (optužno vijeće Žalbenog suda u Gentu, Belgija), sud koji je uputio zahtjev, smatra da je uvjet u pogledu visine izrečene kazne predviđen člankom 2. stavkom 1. Okvirne odluke, koji zahtijeva da je izrečena kazna zatvora od najmanje četiri mjeseca, u ovom slučaju ispunjen, s obzirom na kazne navedene u točki 6. ovog mišljenja. Međutim, taj sud dvoji o tome koja je verzija propisa države članice koja izdaje uhidbeni nalog relevantna za donošenje odluke o tome je li ispunjen zahtjev za izricanje kazne zatvora u najvišem propisanom trajanju od najmanje tri godine, predviđen člankom 2. stavkom 2. Okvirne odluke. To je zato što su kaznena djela koja su dovela do izricanja kazne (A) počinjena 2012. i 2013., kada je kazneno djelo veličanja terorizma i ponižavanja žrtava terorizma bilo kažnjivo kaznom zatvora od jedne do dvije godine na temelju članka 578. španjolskog Kaznenog zakonika. Tek kasnije, 30. ožujka 2015., izmijenjen je članak 578. španjolskog Kaznenog zakonika tako da predviđa da je to kazneno djelo kažnjivo kaznom zatvora od jedne do tri godine.

17. U tim je okolnostima Hof van Beroep te Gent, kamer van inbeschuldigingstelling (optužno vijeće Žalbenog suda u Gentu) prekinuo postupak i uputio sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Dopušta li članak 2. stavak 2. [Okvirne odluke], kako je u belgijsko pravo prenesen Zakonom o EUN-u, da se prilikom ispitivanja pitanja postoji li u njemu kazna u najvišem propisanom trajanju od najmanje tri godine država članica izvršenja osloni na kazneni zakon koji u državi članici izdavanja važi u vrijeme izdavanja europskog uhidbenog naloga?
2. Dopušta li članak 2. stavak 2. [Okvirne odluke], kako je u belgijsko pravo prenesen Zakonom o EUN-u, da se prilikom ispitivanja pitanja postoji li u njemu kazna u najvišem propisanom trajanju od najmanje tri godine država članica izvršenja osloni na kazneni zakon koji u državi članici izdavanja važi u vrijeme izdavanja europskog uhidbenog naloga, kojim je kazna pooštrena u odnosu na kazneni zakon koji je u državi članici izdavanja važio u trenutku počinjenja djela?”

18. Tražena osoba, belgijska i španjolska vlada te Europska komisija podnijele su pisana očitovanja. Te su zainteresirane strane, kao i Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik), iznijele usmena očitovanja na raspravi održanoj 16. rujna 2019.

IV. Analiza

19. Članak 2. stavak 2. ključna je odredba Okvirne odluke. Njime je uklonjen zahtjev dvostruke kažnjivosti. Međutim, to je učinjeno podložno dvama uvjetima. *Kao prvo*, predaja osobe na temelju EUN-a mora se bez provjere dvostruke kažnjivosti odobriti samo u pogledu 32 kaznena djela navedena u popisu iz te odredbe. *Kao drugo*, kazneno djelo na temelju kojeg je EUN izdan mora u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog biti kažnjivo kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode u najvišem propisanom trajanju od najmanje tri godine.

20. Dva prethodna pitanja suda koji je uputio zahtjev, koja je, prema mojem mišljenju, najbolje razmotriti zajedno, odnose se na drugi uvjet. Njima se želi utvrditi trenutak (i mjerodavni nacionalni propis) na koji se upućuje u članku 2. stavku 2. Okvirne odluke: propis koji je na snazi *u trenutku izdavanja* EUN-a ili propis koji se *doista primjenjuje* na konkretan slučaj tražene osobe?

21. Da bih odgovorio na to pitanje, prvo ću se baviti tumačenjem članka 2. stavka 2. Okvirne odluke. Nakon ispitivanja njegova teksta, koji je doista nejasan, jasno mi je da se iz konteksta i svrhe te općeg smisla sustava može izvesti zaključak da se podrazumijeva da članak 2. stavak 2. upućuje na propis države članice koja je izdala uhidbeni nalog koji je doista primjenjiv na slučaj tražene osobe (A). Dodatno, radi cjelovitosti te zato što su zainteresirane strane o tome opširno raspravljale u ovom postupku, kratko ću ispitati moguće posljedice načela zakonitosti u ovom predmetu (B). Zaključit ću s nekoliko završnih napomena o tome na što se ovaj predmet ne odnosi (C).

A. Tumačenje članka 2. stavka 2. Okvirne odluke

22. Člankom 2. uređeno je područje primjene Okvirne odluke. U njegovu prvom stavku utvrđen je bitan preduvjet za izdavanje EUN-a. Taj uvjet ima dvije alternative. U slučajevima u kojima je EUN izdan *radi vođenja kaznenog progona* djela o kojima je riječ moraju u skladu s pravom države članice koja ga izdaje biti kažnjiva najvišom kaznom zatvora ili oduzimanjem slobode od najmanje 12 mjeseci. Alternativno, kada je kazna već izrečena ili je izdan nalog o oduzimanju slobode te je EUN stoga izdan *radi izvršenja*, ta kazna mora trajati najmanje četiri mjeseca.

23. Sud koji je uputio zahtjev u ovom je slučaju utvrdio da je potonja alternativa ispunjena. Već izrečena kazna zatvora iznosi više od četiri mjeseca.

24. Kad je uvjet iz članka 2. stavka 1. Okvirne odluke ispunjen, stavci 2. i 4. članka 2. predviđaju dva „režima”. S jedne strane, članak 2. stavak 2. sadržava popis kaznenih djela u pogledu kojih se predaja osobe na temelju EUN-a mora odobriti bez provjere dvostruke kažnjivosti. S druge strane, članak 2. stavak 4. predviđa da provjera dvostruke kažnjivosti može biti potrebna za kaznena djela koja nisu navedena u članku 2. stavku 2. Članak 2. stavak 3. čini „premošćujuću” klauzulu između dvaju navedenih režima. On predviđa mogućnost proširenja popisa kaznenih djela iz članka 2. stavka 2. jednoglasnom odlukom Vijeća, kojom se kaznena djela iz režima predviđenog člankom 2. stavkom 4. u biti prebacuju u režim predviđen člankom 2. stavkom 2.

25. Članak 2. stavak 2. Okvirne odluke predviđa dva kumulativna uvjeta³. *Kao prvo*, kazneno djelo o kojem je riječ mora pripadati jednoj od 32 kategorije kaznenih djela navedenih u toj odredbi. U članku 2. stavku 2. jasno je predviđeno da je za primjenu tih kategorija relevantna definicija kaznenog djela u pravu države članice koja izdaje uhidbeni nalog. *Kao drugo*, kazneno djelo o kojem je riječ mora u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog biti kažnjivo kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode u najvišem propisanom trajanju od najmanje tri godine.

26. Zainteresirane strane koje su iznijele očitovanja u ovom predmetu zagovaraju suprotstavljena tumačenja tog drugog uvjeta, koji ću nazivati „uvjetom u pogledu trajanja kazne”.

27. Tražena osoba i Komisija ističu da propis koji treba uzeti u obzir u ocjeni je li drugi uvjet iz članka 2. stavka 2. ispunjen jest onaj koji se na traženu osobu primjenjuje u kaznenom predmetu. U ovom je slučaju to verzija španjolskog Kaznenog zakonika prije 2015., koja je primjenjiva na činjenično stanje predmeta te koju su nacionalni sudovi države članice koja je izdala uhidbeni nalog zapravo i primijenili radi izricanja kazne traženoj osobi, čije se izvršenje sada zahtijeva.

28. Nasuprot tomu, španjolska i belgijska vlada kao i Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) ističu da je relevantan trenutak za tu ocjenu trenutak izdavanja EUN-a. U ovom slučaju to bi bio propis koji je na snazi nakon izmjene španjolskog Kaznenog zakonika u 2015., a kojom je najviša kazna zatvora za kazneno djelo veličanja terorizma i ponižavanja žrtava terorizma pooštrena s dvije na tri godine.

29. Da bi se odgovorilo na pitanja suda koji je uputio zahtjev, potrebno je provesti analizu teksta, konteksta i svrhe članka 2. stavka 2. Okvirne odluke.

a) Tekst

30. Tekst članka 2. stavka 2. Okvirne odluke ne pruža jasan odgovor na pitanja suda koji je uputio zahtjev. Naime, u toj se odredbi samo prilično općenito upućuje na „[s]ljedeća kaznena djela, *ako su kažnjiva u skladu s pravom države članice koja izdaje uhidbeni nalog*, kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode u najvišem propisanom trajanju od najmanje tri godine i ako su utvrđena pravom države koja izdaje uhidbeni nalog [...]”⁴. Dakle, točan trenutak u kojem ta kaznena djela moraju biti kažnjiva pod tim uvjetima nije izričito naveden.

31. Unatoč toj neodređenosti, španjolska i belgijska vlada te Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) oslanjaju se na tekstualne argumente u prilog svojem navodu da je referentni pravni okvir za ocjenu da je drugi uvjet iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke ispunjen propis države članice koja izdaje uhidbeni nalog koji je na snazi u trenutku izdavanja EUN-a.

³ Ako ti uvjeti nisu ispunjeni, to ne znači nužno da EUN nije moguće izvršiti. Umjesto toga, to znači da postaje primjenjiv režim iz članka 2. stavka 4. Okvirne odluke. U skladu s tom odredbom, tražena osoba može biti predana pod uvjetom postojanja dvostruke kažnjivosti, u smislu da pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršiti EUN ako djelo zbog kojeg je on izdan ne predstavlja kazneno djelo u skladu s pravom države članice izvršenja, u skladu s neobveznim razlogom za neizvršenje, predviđenim u članku 4. stavku 1. Okvirne odluke.

⁴ Moje isticanje

32. Te zainteresirane strane tvrde da upotreba sadašnjeg vremena u izrazu „su kažnjiva” u članku 2. stavku 2. Okvirne odluke upućuje na to da je relevantan trenutak onaj izdavanja EUN-a.

33. Taj argument nije uvjerljiv. Ne može se smatrati da sama upotreba sadašnjeg vremena, i to u prilično neutralnom i generičkom obliku, određuje tumačenje članka 2. stavka 2. Okvirne odluke. U pravnom jeziku za utvrđivanje općih prava ili obveza obično se upotrebljava sadašnje vrijeme, pri čemu se ne daju nikakve izjave o vremenskoj primjenjivosti takvih odredbi niti se ona na bilo koji način ograničava.

34. Osim toga, taj je argument automatski osporen kada se u obzir uzmu ostale odredbe Okvirne odluke. Kako je to španjolska vlada priznala na raspravi, članak 2. stavak 1. Okvirne odluke, koji na sličan način upućuje na „djela za koja je, u skladu s pravom države članice koja ga izdaje, propisana [...] kazna”, treba tumačiti na način da upućuje na propis koji je doista primjenjiv na kazneni predmet u čijem je kontekstu EUN izdan, a ne na propis primjenjiv u kasnijem trenutku izdavanja naloga.

35. Belgijska vlada u vezi s time na raspravi je navela da – iako i članak 2. stavak 1. i članak 2. stavak 2. Okvirne odluke upućuju na isti izraz „punishable” (u hrvatskoj verziji: „za koja je propisana kazna” odnosno „kažnjiva”) – te odredbe treba različito tumačiti jer članak 2. stavak 1. upućuje na *djela*, a članak 2. stavak 2. na *kaznena djela*.

36. Čini se da taj argument podrazumijeva da upućivanje – u članku 2. stavku 1. Okvirne odluke – na *djela* za koja je propisana kazna povezuje tumačenje te odredbe s takvim konkretnim djelima o kojima je riječ u određenom predmetu, što bi značilo da je mjerodavan onaj propis koji se primjenjuje na ta djela. Nasuprot tomu, činjenica da članak 2. stavak 2. apstraktno upućuje na kažnjiva *kaznena djela* značila bi da je trenutak koji treba uzeti u obzir onaj izdavanja EUN-a. Drugim riječima, te odredbe treba tumačiti na način da upućuju na različite trenutke jer se u članku 2. stavku 1. govori o „djelima”, a ne o „kaznenim djelima”, kao u članku 2. stavku 2.

37. Prema mojem mišljenju, taj argument nije održiv. Upotreba iste riječi „punishable” u članku 2. stavcima 1. i 2. Okvirne odluke obično bi upućivala na to da te stavke treba tumačiti na isti način. Upravo opisani argument protiv tog tumačenja temelji se na prilično neobičnom *a contrario* pristupu, koji se oslanja na činjenicu da se riječ „punishable” (u hrvatskoj verziji izrazi „za koja je propisana kazna” odnosno „kažnjiva”) upotrebljava kako bi okvalificirala dva različita pojma („djela” i „kaznena djela”). Međutim, iz logike Okvirne odluke⁵, koja je detaljnije objašnjena u sljedećem odjeljku⁶, proizlazi da je upotreba različitih pojmova prije posljedica systemske interakcije između članka 2. stavka 1. i članka 2. stavka 2. Okvirne odluke.

38. S obzirom na to, isključivo tekstualno tumačenje članka 2. stavka 2. Okvirne odluke ostaje nejasno. Zato je potrebno okrenuti se sistemskim i teleološkim argumentima.

b) Kontekst

39. Tri vrste razloga podupiru tumačenje da je propis mjerodavan za ocjenu jesu ispunjeni li uvjeti iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke onaj koji je primjenjiv na konkretan slučaj: unutarnji sustav samog članka 2. (i.); širi sustav Okvirne odluke, kada se članak 2. promatra u vezi s člankom 8. stavkom 1. i obrascem u Prilogu Okvirnoj odluci (ii.); te opći smisao i operabilnost sustava EUN-a kao cjeline (iii.).

⁵ Vidjeti točke 22. do 25. ovog mišljenja.

⁶ Vidjeti točke 40. do 43. ovog mišljenja.

i) Unutarnji sustav članka 2.

40. Članak 2. stavak 1. Okvirne odluke kao bitan uvjet predviđa to da se EUN može izdati samo (a) za djela za koja je, u skladu s pravom države članice koja ga izdaje, propisana najviša kazna zatvora ili oduzimanje slobode od najmanje 12 mjeseci ili (b) za djela za koja je izrečena kazna zatvora ili je izdan nalog za oduzimanje slobode od najmanje četiri mjeseca. Kako su to priznale belgijska i španjolska vlada, teško je zamisliti kako se ocjena trajanja kazni navedenih u tom stavku može provesti a da se ne uzme u obzir propis koji je doista primjenjiv na slučaj. To je očitiije u odnosu na (b), kada je, kao u ovom slučaju, kazna već izrečena.

41. Nakon što je utvrđeno da je referentna točka za ocjenu jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 2. stavka 1. Okvirne odluke u ovom slučaju propis države članice koja izdaje uhidbeni nalog koji je primijenjen u presudi kojom se izriče kazna, postaje jasno da bi primjena drukčijeg pristupa za potrebe ocjene članka 2. stavka 2. dovela do zapanjujuće različitih pristupa u pogledu *mjerodavnih propisa u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog* unutar iste Unijine odredbe te moguće unutar istog nacionalnog postupka.

42. Tekstualni argument utemeljen na činjenici da se članak 2. stavak 1. Okvirne odluke odnosi na „djela”, dok se članak 2. stavak 2. odnosi na „kaznena djela” nije dovoljna potpora stajalištu da te odredbe upućuju na različite trenutke s obzirom na koje treba ocijeniti mjerodavan pravni okvir države članice koja izdaje uhidbeni nalog⁷. Sistemsko tumačenje članka 2. pokazuje da postoje drugi razlozi zbog kojih su u stavcima 1. i 2. te odredbe upotrijebljeni različiti izrazi – „djela” odnosno „kaznena djela”. Spominjanje „djela” u članku 2. stavku 1. dobro se uklapa u opću strukturu članka 2., koji obuhvaća EUN-ove izdane s dvama ciljevima: vođenje kaznenog progona i izvršenje presuda. Kada je riječ o *vođenju kaznenog progona*, članak 2. stavak 1. logično se odnosi na „djela za koja je propisana kazna”, dok se, kada je riječ o *izvršenju*, odnosi na „izricanje kazne”. U članku 2. stavku 2., s obzirom na to da obuhvaća *obje vrste* situacija u kojima se EUN može izdati (za vođenje kaznenog progona i za izvršenje kazne), upotrebljava se drukčiji i neutralniji izraz „kažnjiva kaznena djela”.

43. Dakle, razlog zbog kojeg se članak 2. stavak 2. odnosi na „kaznena djela”, a ne na „djela”, nema nikakve veze sa zakonodavčevom željom da uspostavi različite vremenske okvire za ocjenu ispunjenosti uvjeta predviđenih u različitim stavcima iste odredbe. Činjenicu da je članak 2. stavak 2. usredotočen na „kaznena djela” bolje objašnjava činjenica da je cilj te odredbe pružiti popis *kaznenih djela* koja su izuzeta od zahtjeva dvostruke kažnjivosti, bilo da je riječ o situacijama vođenja kaznenog progona ili izvršenja kazni. U tom je kontekstu posve logično da se njegov tekst odnosi na „kažnjiva kaznena djela”.

44. Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) na raspravi je iznio dodatni sistemski argument, to jest da članak 2. stavak 4. Okvirne odluke navodi državu članicu izvršenja na to da ispitivanje zahtjeva dvostruke kažnjivosti provede sukladno onomu što je u njezinu pravnom poretku predviđeno u trenutku izvršenja EUN-a.

45. Taj argument zasigurno je valjan u okviru ocjene koja se *na temelju članka 2. stavka 4.* mora provesti u pogledu države članice *izvršenja*. Međutim, smatram da nije moguće povući nikakvu analogiju sa zahtjevima koji su u *članku 2. stavku 2.* predviđeni u pogledu države članice *koja izdaje uhidbeni nalog*.

⁷ Kako je to navedeno u točkama 35. do 37. ovog mišljenja

46. Članak 2. stavak 4. Okvirne odluke predviđa mogućnost odbijanja izvršenja EUN-a za postupanja koja država članica izvršenja ne smatra moralno pogrešnima te koja stoga nisu kazneno djelo u njezinu pravnom poretku⁸. S obzirom na to, pitanje mjerodavnog propisa države članice koja izdaje uhidbeni nalog odnosi se na logiku ocjene kriterija za *priznavanje presuda* iz perspektive države članice izvršenja. Ono ni na koji način ne utječe na zahtjeve referentnog pravnog okvira države članice koja izdaje uhidbeni nalog. Drugim riječima, ocjena pravnog okvira relevantnog za članak 2. stavak 4. odnosi se na pravila države članice izvršenja, koja po definiciji *nisu primjenjiva* na slučaj, ali koja se koriste kao mjerilo za dvostruku kažnjivost kao uvjet za priznavanje presuda. Nasuprot tomu, baš kao i članak 2. stavak 1., članak 2. stavak 2. oslanja se na pravni okvir države članice koja izdaje uhidbeni nalog, koji čini temelj za priznavanje sudske odluke putem izvršenja EUN-a.

47. Jedna je stvar da država članica *izvršenja* provjerava dvostruku kažnjivost na temelju ocjene moralnih standarda koji su priznati njezinim kaznenim zakonodavstvom u trenutku izdavanja EUN-a. Posve je druga stvar da država članica *izdavanja* izda EUN na temelju posebnog pojednostavnjenog režima upućivanjem na zakonodavstvo koje nije primjenjivo na kaznena djela o kojima je riječ te koje sadržava drukčiju ocjenu težine kaznenog djela, u obliku strože kazne od one izrečene presudom na kojoj se temelji EUN.

48. Naposljetku, španjolska vlada iznosi još jedan argument. Ističe da bi svako tumačenje različito od onoga koje ona zagovara značilo da EUN, ako bi zakonodavac Unije u popis iz članka 2. stavka 2. dodao još kaznenih djela na temelju članka 2. stavka 3., ne bi bilo moguće izvršiti u pogledu činjenica i kazni koje su prethodile tom novom zakonodavstvu.

49. Ne vidim relevantnost takvog izrazito špekulativnog argumenta. Dodavanje novih kaznenih djela na popis iz članka 2. stavka 2. u budućnosti doista može otvoriti pitanja u pogledu vremenske primjenjivosti. Međutim, ta bi se pitanja moralo u tom stadiju sveobuhvatno i načelno razmotriti jer bi u igri bio niz općih odredbi i uvjeta Okvirne odluke⁹. Takvim se pitanjima nije moguće unaprijed baviti, ograničavajući se samo na jednu kategoriju mogućih pitanja. Također, tim se mogućim pitanjima ne smije dopustiti da iskrive tumačenje općih uvjeta iz Okvirne odluke u potpuno nepovezanom slučaju, kao što je to ovaj.

ii) Članak 8. stavak 1. i priloženi obrazac

50. Komisija u biti tvrdi da obrazac priložen Okvirnoj odluci, tumačen u vezi s člankom 8. stavkom 1. tog instrumenta, ide u prilog stajalištu da je mjerodavni propis za ocjenu je li ispunjen uvjet u pogledu trajanja kazne predviđen člankom 2. stavkom 2. Okvirne odluke propis koji je doista primjenjiv na slučaj u pogledu kojeg se predaja traži.

51. U članku 8. stavku 1. Okvirne odluke utvrđen je sadržaj EUN-a, to jest predviđeni su glavni zahtjevi koji se moraju poštovati da bi EUN bio valjan¹⁰. Njime se predviđa da EUN mora sadržavati, u skladu s obrascem sadržanim u prilogu toj odluci, različite vrste informacija, kao što su (a) identitet i državljanstvo tražene osobe; (b) kontaktni podaci pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog; (c) dokaz o postojanju izvršive presude, uhidbenog naloga ili druge izvršive sudske odluke s istim učinkom, obuhvaćene odredbama članaka 1. i 2.; (d) priroda i pravni opis kaznenog djela, posebno u

⁸ Vidjeti po analogiji presudu od 11. siječnja 2017., Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4, t. 45.) i moje mišljenje u tom predmetu (C-289/15, EU:C:2016:622, t. 68.).

⁹ Primjerice, može se podsjetiti na to da Okvirna odluka vlastito područje primjene određuje s obzirom na trenutak izdavanja novih zahtjeva za predaju. U skladu s njezinim člankom 34. stavkom 1., države članice tu su odluku morale provesti do 31. prosinca 2003. Stoga članak 32. predviđa da se na zahtjeve zaprimljene poslije 1. siječnja 2004. primjenjuju pravila donesena u skladu s Okvirnom odlukom.

¹⁰ Vidjeti u tom smislu presude od 1. lipnja 2016., Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, t. 63. i 64.) i od 6. prosinca 2018., IK (Izvršenje dodatne kazne) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, t. 43.).

vezi s odredbama članka 2.; (e) opis okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno; (f) izrečena kazna, ako postoji pravomoćna presuda, ili sve propisane kazne za kazneno djelo u skladu s pravom države članice izdateljice uhidbenog naloga te, (g) ako je moguće, ostale posljedice počinjenja kaznenog djela.

52. Obrazac priložen Okvirnoj odluci sadržava različite rubrike koje treba popuniti. Te rubrike ne odgovaraju potpuno konkretnim točkama članka 8. stavka 1., ali obuhvaćaju iste informacije.

53. Rubrike (b), (c) i (e) u priloženom obrascu pokazuju da se tražene informacije odnose na konkretan slučaj. U rubrici (b) pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog mora pružiti konkretne informacije o *odluci* na kojoj se nalog temelji. U rubrici (c) to tijelo mora navesti *trajanje kazne*, uključujući (1) „najvišu propisanu kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode, koja može biti izrečena za kazneno djelo [(kaznena djela)]” i (2) trajanje izrečene kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode i neizdržani dio kazne.

54. Činjenica da je poštovanje uvjeta iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke nužno povezano s propisom primjenjivim na slučaj još očitije proizlazi iz rubrike (e). Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog u toj rubrici mora pružiti informacije o *kaznenim djelima*, uključujući „opis okolnosti počinjenja kaznenog djela (kaznenih djela), uključujući [vrijeme], mjesto i način sudjelovanja osobe u kaznenom djelu (kaznenim djelima)”, kao i „zakonsku oznaku kaznenog djela (kaznenih djela) i važeći pravni propis”. Odmah nakon toga, u rubrici (e) obrasca preslikan je popis 32 kaznena djela iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke te je navedeno: „[a]ko je primjenjivo, na odgovarajući način označite jedno ili više kaznenih djela koja su, u skladu s pravom države članice koja izdaje nalog, kažnjiva kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode [u najvišem propisanom trajanju] od najmanje tri godine, jedno od sljedećih kaznenih djela”.

55. Protivilo bi se svakoj logici to da pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog mora rubriku (e) popuniti zakonskom odredbom *primjenjivom* na slučaj, a onda odmah potom u rubriku (e) I. upisati drugu zakonsku odredbu, koja *nije primjenjiva* na slučaj.

56. Komisija iz navedenih razmatranja zaključuje da se pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog ne može, kada pruža informacije, pozvati na sankcije strože od onih primjenjivih na dotični kazneni predmet.

57. Slažem se s Komisijom.

58. I članak 8. stavak 1. Okvirne odluke i informacije koje se konkretno traže u obrascu u prilogu toj odluci kako bi se ispunili zahtjevi iz tog članka upućuju na isti zaključak: sve informacije koje se moraju pružiti u EUN-u točno se odnose na *konkretna* djela, kaznena djela, sudske odluke i kazne u *stvarnom* kaznenom predmetu.

59. To osobito vrijedi za rubriku (e) priloženog obrasca. U skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (d) Okvirne odluke, rubrika (e) mora se popuniti kako bi se pružile pojedinosti o kaznenom djelu za potrebe primjene članka 2. Rubrika (e) izričito zahtijeva pružanje informacija o kaznenim djelima na koja se nalog „odnosi” i opis okolnosti počinjenja kaznenog djela (kaznenih djela) kao i informacija u pogledu „prirode i pravnog opisa kaznenog djela (kaznenih djela) i *važećeg pravnog propisa*”¹¹.

¹¹ Moje isticanje

60. Ti se zahtjevi nedvojbeno odnose na *konkretne pravne odredbe primjenjive* na kaznena djela na koja se nalog odnosi te koja odgovaraju stvarnim okolnostima, koje također treba opisati u rubrici (e). Radikalno odstupanje od te logike, kada je riječ konkretno o dijelu I. rubrike (e) – u smislu da se upućivanje na „kaznena djela koja su, u skladu s pravom države članice koja izdaje nalog, kažnjiva kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode [u najvišem propisanom trajanju] od najmanje tri godine” tumači na način da zapravo upućuje na kasniji propis koji nije primjenjiv na kaznena djela na koja se EUN odnosi – također bi bilo protivno intuiciji, u najmanju ruku.

61. Na raspravi se u određenoj mjeri raspravljalo o interpretativnoj vrijednosti priloženog obrasca. Smatram da u tom pogledu nema mnogo prostora za raspravu. Kada prilozi čine sastavni dio pravnog akta kojem su priloženi, oni su relevantni za tumačenje odredbi na koje se odnose¹². Sudska praksa Suda jasno potvrđuje tu interpretativnu vrijednost upravo u vezi s obrascem priloženim Okvirnoj odluci¹³. U prilogu se nalazi poseban obrazac, koji pravosudna tijela koja izdaju uhidbene naloge moraju ispuniti navodeći izričito tražene informacije¹⁴.

62. Osim toga, u tom pogledu nema proturječja između izrazâ u prilogu koji sadržava obrazac EUN-a i pravnih odredbi Okvirne odluke. Naprotiv, konkretna narav informacija koje se traže obrascem u Prilogu, a osobito u rubrici (e), dodatno podupire (prema mojem mišljenju, prilično jasan) zaključak koji se može izvesti iz članka 8. stavka 1. i članka 2. stavka 2. Okvirne odluke, kako je već izložen.

63. Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) i belgijska vlada na raspravi su tvrdili da rubriku (c) 1. obrasca, koja se odnosi na „najvišu propisanu kaznu zatvora ili mjeru oduzimanja slobode, koja može biti izrečena za kazneno djelo”, ne treba ispuniti ako je EUN izdan radi *izvršenja kazne*, nego samo ako je izdan radi *vođenja kaznenog progona*.

64. Istina, ako postoji pravomoćna presuda, ta rubrika Priloga, tumačena u vezi s člankom 8. stavkom 1. točkom (f), zahtijeva od pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog da navede samo informacije o izrečenoj kazni¹⁵. Stoga se čini da su informacije o rasponu kazni, na koje se odnosi rubrika (c) 1. obrasca, potrebne samo ako takva presuda ne postoji, kada se EUN izdaje radi vođenja kaznenog progona¹⁶.

65. Za sada ću ostaviti po strani rubriku (e)¹⁷, koja također, ako se tumači u vezi s rubrikom (c), uklanja dvojbe koje su izrazili Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) i belgijska vlada. Međutim, ako se usredotočimo samo na rubriku (c) 1., iz činjenice da u njoj nije potrebno navesti informacije o rasponu kazni koje se mogu izreći ako je kazna izrečena ne može se izvesti zaključak da propis mjerodavan za ocjenu jesu li ispunjeni zahtjevi iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke nije propis koji je doista primjenjiv na slučaj.

66. Točno je da je Sud u presudi Piotrowski¹⁸ pridao interpretativne posljedice činjenici da članak 8. stavak 1. Okvirne odluke ili priloženi obrazac *ne zahtijevaju* određene *informacije*. Međutim, razlozi zbog kojih su takve interpretativne posljedice u tom predmetu pridane toj činjenici nisu prisutni u ovom predmetu.

12 Konkretno o priložima instrumentima pravosudne suradnje vidjeti, primjerice, presude od 16. rujna 2015., Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, t. 49. i sljedeće) i od 2. ožujka 2017., Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, t. 56.). Vidjeti također presudu od 5. srpnja 2018., X (C-213/17, EU:C:2018:538, t. 52.).

13 Vidjeti, primjerice, presude od 1. lipnja 2016., Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385, t. 44.); od 10. kolovoza 2017., Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, t. 89.) i od 23. siječnja 2018., Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, t. 57. do 59.).

14 Presuda od 6. prosinca 2018., IK (Izvršenje dodatne kazne) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, t. 49.)

15 To tumačenje podupire presuda od 6. prosinca 2018., IK (Izvršenje dodatne kazne) (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, t. 48. do 51.).

16 To je tumačenje odraženo i u Obavijesti Komisije – Priručnik o izdavanju i izvršavanju europskog uhidbenog naloga (SL 2017., C 335, str. 1.), prema kojoj je svrha rubrike (c) priloženog obrasca „zabilježiti činjenicu da europski uhidbeni nalog ispunjava uvjete za pragove kazni utvrđene člankom 2. stavkom 1. Okvirne odluke o europskom uhidbenom nalogu. Tijekom predsudske faze taj će se minimum primjenjivati na kazne koje u načelu mogu biti izrečene, a ako je kazna izrečena primjenjivat će se na visinu stvarne kazne. [...]”

17 Koja je opisana u točkama 59. i 60. ovog mišljenja

18 Presuda od 23. siječnja 2018., Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27)

67. U predmetu Piotrowski radilo se o ocjeni postojanja jednog od razloga za obvezno neizvršavanje EUN-a¹⁹. U tom je kontekstu posve logično da se odbijanje izvršenja može temeljiti samo na informacijama koje su pravosudnom tijelu izvršenja stvarno učinjene dostupnima putem obrasca. Nasuprot tomu, ovaj se predmet ne odnosi na razlog za odbijanje. Odnosi se na jedan od zahtjeva za primjenu režima neprovjeravanja dvostruke kažnjivosti u skladu s člankom 2. stavkom 2. Okvirne odluke. Ako taj zahtjev nije ispunjen, EUN se svejedno može izvršiti, ali samo na temelju režima utvrđenog člankom 2. stavkom 4.

68. Osim toga, činjenica da se u ovom predmetu obrascem priloženim Okvirnoj odluci izričito ne zahtijevaju informacije o najvišoj kazni koja se može izreći za kazneno djelo jer je kazna već izrečena ne dovodi do zaključka da referentna točka za potrebe članka 2. stavka 2. Okvirne odluke stoga mora biti propis primjenjiv u trenutku izdavanja EUN-a. Prije bi logičan zaključak tumačenja koji toj činjenici pridaje takvu težinu bio da, s obzirom na to da se obrascem u ovom slučaju ne traže informacije, sami uvjeti iz članka 2. stavka 2. nisu primjenjivi. Međutim, to bi tumačenje uvjetu u pogledu trajanja kazne predviđenom u članku 2. stavku 2. oduzelo koristan učinak.

69. Upravo tu leži opći, strukturni problem s tim argumentom. Njime se sadržaj kriterija koje pravosudno tijelo izvršenja mora primijeniti u skladu s člankom 2. stavkom 2. Okvirne odluke tumači kao funkcija činjenice da pravosudno tijelo izvršenja ne treba provjeriti takav kriterij. Međutim, uzajamno povjerenje temelji se na suprotnoj pretpostavci: *modus operandi* Okvirne odluke teži postizanju ravnoteže između, s jedne strane, uzajamnog povjerenja i, s druge, minimalne rezidualne kontrole. U pravosudna tijela koja izdaju EUN ulaže se povjerenje uz pretpostavku da se strogo pridržavaju materijalnih uvjeta na kojima počiva sustav EUN-a. To osobito vrijedi u kontekstu članka 2. stavka 2., kod kojeg uzajamno povjerenje djeluje na svojoj najvišoj razini, na način da sprečava provjeravanje dvostruke kažnjivosti u pogledu osobito teških kaznenih djela. Osim toga, na povjerenje se nije moguće toliko osloniti da se pravosudno tijelo izvršenja spriječi da provjeri jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 2. stavka 2. ako mu elementi kojima raspolaže izazivaju dvojbe.

70. Drugim riječima, činjenica da se članak 2. stavak 2. Okvirne odluke oslanja na sustav samodeklaracije, u kojem pravosudno tijelo izvršenja provodi samo minimalni i *prima facie* nadzor²⁰, ne znači da temeljni kriteriji koje pravosudno tijelo izvršenja treba upotrijebiti ne podliježu nikakvim pravilima. Vrijedi suprotno: postoje samo dva uvjeta, ali država članica koja izdaje uhidbeni nalog mora strogo poštovati ta dva uvjeta²¹.

iii) Smisao i operabilnost sustava EUN-a

71. Prethodna rasprava pokazuje da iz Okvirne odluke proizlaze uvjerljivi razlozi, kako logičke tako i systemske naravi, za odbijanje tumačenja koje propis koji je doista primjenjiv na kazneni predmet za koji se traži predaja osobe odvaja od referentnog propisa za potrebe članka 2. stavka 2. Okvirne odluke.

19 Taj se predmet odnosio na razlog za obvezno neizvršavanje predviđen člankom 3. stavkom 3. Okvirne odluke, prema kojem pravosudno tijelo izvršenja odbija izvršenje EUN-a ako tražena osoba „ne može, zbog svoje dobi, kazneno odgovarati za kaznena djela na kojima se temelji uhidbeni nalog, u skladu s pravom države članice izvršenja”. Budući da, među ostalim, obrazac iz priloga ne sadržava nikakve posebne informacije na temelju kojih bi pravosudna tijela izvršenja mogla, na temelju konkretnih okolnosti slučaja, ocijeniti jesu li ispunjeni dodatni uvjeti koji su predviđeni kaznenim pravom države članice koja izdaje uhidbeni nalog za kazneni progon maloljetne osobe, Sud je zaključio da pravosudno tijelo izvršenja mora provjeriti samo je li dotična osoba navršila minimalnu dob za kaznenu odgovornost u državi članici izvršenja za djela na kojima se nalog temelji a da pritom ne mora uzeti u obzir te dodatne uvjete. Presuda od 23. siječnja 2018., Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, t. 59. i 62.)

20 Za raspravu i ustavnu suzdržanost o primjeni članka 2. stavka 2. u nekoliko država članica vidjeti, primjerice, Ambos, K., *European Criminal Law*, Cambridge University Press, Cambridge, 2018., na stranici 432. i sljedećima.

21 Ipak moram usput priznati da argument Procureur-Generaala (glavni državni odvjetnik) i belgijske vlade živopisno ocrta inherentno proturječje između upotrijebljene terminologije, s jedne strane, i pravnog ustroja i djelovanja sustava EUN-a (a zapravo i mnogih drugih sustava uzajamnog priznavanja u Uniji), s druge strane. Vodeće načelo trebalo bi biti ono (uzajamnog) povjerenja, koje pravo navodno uspostavlja i štiti. Međutim, ako postoji povjerenje, pravo i nije osobito potrebno. Izvršiva pravna pravila postaju potrebna tek ako povjerenja (više) nema. U određenom trenutku izvršiva pravna pravila doista mogu zamijeniti uzajamno povjerenje. Međutim, to se može dogoditi samo postupno i prirodno kroz društvenu interakciju odozdo. Uzajamno povjerenje ne može se normativno stvoriti putem odozgo nametnutog dekreta.

72. Valja spomenuti barem još dva argumenta povezana sa širim djelovanjem i operabilnošću sustava EUN-a.

73. Kao prvo, nedvojbena prednost tumačenja članka 2. stavka 2. Okvirne odluke prema kojem se u toj odredbi upućuje na propis koji je doista primjenjiv na predmet jest ta da pruža *predvidljiv i stabilan* referentni okvir.

74. Nasuprot tomu, suprotstavljeno tumačenje koje zagovaraju španjolska i belgijska vlada kao i Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) stvorilo bi opasnost od toga da pravni okvir na kojem počiva EUN za potrebe primjene članka 2. stavka 2. Okvirne odluke postane pokretna meta. Ono bi značilo da bi se pravni okvir koji se mora uzeti u obzir u skladu s člankom 2. stavkom 2. moguće stalno mijenjao. To bi moglo stvoriti situaciju u kojoj se naknadni EUN-ovi izdaju s upućivanjem na različite odredbe nacionalnog prava ili različite verzije iste odredbe, ovisno o promjenjivom pravnom kontekstu države članice koja izdaje uhidbeni nalog, koji bi mogao progresivno odstupati od pravnog okvira koji je stvarno primjenjiv na kazneni predmet. Uz iznimku (nacionalnih) pravila o zastarnim rokovima, ne bi bilo granica mogućnosti ponovnog izdavanja EUN-ova za ista kaznena djela na temelju drukčijih pravnih okvira. Stoga je lako zamisliti uzastopno izdavanje EUN-ova tijekom godina koji se tiču istih činjenica kažnjivih na temelju istih odredbi, ali koji svaki put kada se nacionalni propis promijeni upućuju na drukčiji pravni režim u Okvirnoj odluci.

75. Unutarnju nestabilnost takvog referentnog okvira dodatno bi pojačala činjenica da trenutak izdavanja EUN-a može ovisiti o različitim činjeničnim čimbenicima te da taj trenutak nije ujednačen u praksama različitih država članica²².

76. Kombinacija tih dviju vremenskih varijabli pretvorila bi djelovanje sustava u nepredvidljivu igru bilijara, u kojoj bi bilo teško, ako ne i nemoguće, utvrditi jesu li uvjeti iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke ispunjeni (ili hoće li biti ispunjeni).

77. Nepostojanje fiksnog i objektivnog trenutka u odnosu na koji bi se odredili propisi države članice koja izdaje uhidbeni nalog koji uređuju pitanje jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 2. stavka 2. čak bi moglo rezultirati taktičkim odabirima, uključujući odgađanje izdavanja EUN-a u vidu predstojećih pravnih izmjena koje bi mogle omogućiti primjenu članka 2. stavka 2. umjesto članka 2. stavka 4. Međutim, smisleno oblikovanim pravilom, umjesto toga, trebalo bi se nastojati potaknuti suprotno ponašanje nacionalnih pravosudnih tijela, to jest da predaju osobe zahtijevaju brzo i pravodobno. Nadalje, u čisto hipotetskom scenariju, ne može se posve isključiti mogućnost zlouporabe tako definiranih vremenskih pravila jer bi se njima omogućile *ex post* izmjene pragova kazni u nacionalnom pravu radi osiguravanja ili olakšavanja predaje određenih traženih osoba.

78. S obzirom na sva ta razmatranja, jedino tumačenje članka 2. stavka 2. Okvirne odluke prema kojem ta odredba upućuje na propis primjenjiv na činjenično stanje predmeta pruža jednostavan, jasan i predvidljiv pravni okvir, koji određuje propis koji je doista primjenjiv na predmet na kojem se EUN temelji. Uz moguću (i jedinu) iznimku kasnijih izmjena nacionalnog kaznenog propisa koje su povoljnije za optuženika te koje stoga izazivaju primjenu načela *lex mitior*, taj bi referentni okvir bio nepromjenjiv i stabilan.

79. Kao drugo, tumačenje koje zagovaraju španjolska i belgijska vlada te Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) dovelo bi do prilično nelogične situacije koja bi uredno funkcioniranje sustava EUN-a narušila još u jednom pogledu.

²² Praksa pokazuje da se trenutak izdavanja EUN-a uvelike razlikuje u pojedinim državama članicama te može obuhvaćati, primjerice, početak istrage; kraj istrage; trenutak u kojem se obično određuje istražni zatvor; kada se osoba smatra osumnjičenom; ili bilo koju fazu kaznenog postupka do završetka suđenja. Vidjeti EAW – *Rights. Analysis of the implementation and operation of the European Arrest Warrant from the point of view of defence practitioners*, Council of Bars and Law Societies of Europe/European Lawyers Foundation, Bruxelles/Hag, 2016., str. 25. i 26.

80. Članak 2. stavak 2. Okvirne odluke primjenjuje se i na EUN-ove izdane radi izvršenja i na EUN-ove izdane radi vođenja kaznenog progona. Pravosudna tijela izvršenja stoga bi se mogla naći u situacijama u kojima pravne odredbe na koje se pravosudno tijelo koje je izdalo EUN oslonilo radi ispunjavanja rubrike (e) proturječe informacijama navedenima u rubrici (c) 1. ili dodatnim informacijama navedenima u rubrici (f)²³. Čak bi postojala i opasnost od oslanjanja na različite odredbe u različitim poljima same rubrike (e). U takvoj situaciji, suočena s različitim pravnim okvirima navedenima u istom EUN-u, pravosudna bi tijela, razumljivo, mogla imati dvojbe o tome jesu li ispunjeni uvjeti predviđeni u članku 2. stavku 2. Okvirne odluke te bi vjerojatno smatrala potrebnim tražiti dodatne informacije od pravosudnog tijela koje je izdalo EUN²⁴. To bi ugrozilo uredno funkcioniranje sustava EUN-a, u kojem dodatni zahtjevi za informacije u skladu s člankom 15. stavkom 2. Okvirne odluke trebaju biti, kako to španjolska vlada pravilno ističe, iznimka, a ne pravilo²⁵.

81. Prethodna rasprava može se sažeti sljedećim otvorenim pitanjem: zašto tražiti nelogično tumačenje članka 2. stavka 2. i time stvoriti sistemske probleme ako korištenje najviše kazne koja je doista primjenjiva na slučaj kao referentnog okvira pruža mnogo logičnije, razumnije, predvidljivije i praktičnije rješenje? Jedini preostali argument u tom pogledu jest pozivanje na djelotvornost, koji je izrazila i španjolska i belgijska vlada, a kojemu se sada okrećem.

c) Svrha

82. Okvirna odluka predvodnica je uzajamnog povjerenja u pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima u Uniji. Osmišljena je kako bi zamijenila sustav multilateralnog izručivanja i olakšala predaju traženih osoba između država članica uspostavljanjem novog pojednostavnjenog i djelotvornijeg sustava pravosudne suradnje utemeljenog na uzajamnom povjerenju. Njezin je jasan cilj olakšati i ubrzati pravosudnu suradnju. Budući da je načelo uzajamnog povjerenja kamen temeljac tog instrumenta, pravosudna tijela izvršenja u pravilu trebaju izvršavati EUN-ove, a to odbijati samo zbog razloga za neizvršavanje navedenih u Okvirnoj odluci, koji su taksativno navedeni te ih se mora usko tumačiti²⁶.

83. Teleološki argument belgijske i španjolske vlade temelji se na toj ustaljenoj sudskoj praksi radi potpore njihovom tumačenju članka 2. stavka 2. Okvirne odluke prema kojem bi ostvarenju njezinih ciljeva najviše išlo u prilog oslanjanje na propis koji je u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog na snazi u trenutku izdavanja EUN-a.

84. Smatram da su u tom pogledu potrebna tri važna pojašnjenja.

85. Kao prvo, djelotvornost Okvirne odluke, to jest olakšavanje predaje koliko je to moguće, nije jedina vrijednost koja se tim instrumentom želi postići. To proizlazi ne samo iz uvodne izjave 12. i članka 1. stavka 3., u kojima je naglašena obveza poštovanja temeljnih prava u području EUN-a, nego i iz činjenice da su Okvirnom odlukom uspostavljena različita postupovna pravila i jamstva koja se moraju poštovati prilikom provedbe i primjene sustava EUN-a. Ako je djelotvornost jedina temeljna vrijednost, koja nadilazi sve druge vrijednosti i čimbenike, zašto onda postoje različiti režimi predaje podvrgnuti različitim pravilima i zašto su predviđeni različiti razlozi za neizvršavanje?

86. Kao drugo i možda još važnije u kontekstu ovog predmeta, djelotvornost konkretnog EUN-a u pojedinačnom predmetu (*pojedinačna djelotvornost*) ne treba zamijeniti s djelotvornošću Okvirne odluke (*strukturna djelotvornost*). Prema mojem shvaćanju, sudska praksa koju obje vlade citiraju odnosi se na strukturnu djelotvornost, to jest na uredno funkcioniranje i operabilnost sustava EUN-a

²³ Vidjeti točku 54. ovog mišljenja.

²⁴ Vidjeti u pogledu ovlašćivanja pravosudnih tijela izvršenja presude od 10. kolovoza 2017., Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, t. 91.) i od 10. kolovoza 2017., Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, t. 103.).

²⁵ Vidjeti u tom smislu presudu od 23. siječnja 2018., Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, t. 61.).

²⁶ Vidjeti u tom pogledu presudu od 25. srpnja 2018., Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosudnom sustavu) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, t. 39. do 41. i navedenu sudsku praksu).

kao takvog. Zbog gore navedenih razloga²⁷, tumačenje članka 2. stavka 2. Okvirne odluke na način da ta odredba upućuje na propis primjenjiv u trenutku izdavanja EUN-a možda bi olakšalo predaju u ovom pojedinačnom slučaju, ali zasigurno ne bi doprinijelo urednom funkcioniranju i strukturnoj djelotvornosti sustava EUN-a kao cjeline²⁸.

87. Kao treće i posljednje, tumačenje koje zagovaraju belgijska i španjolska vlada te Procureur-General (glavni državni odvjetnik) također pokazuje zašto je *ad hoc djelotvornost* u pojedinačnom slučaju teško pretočiti u općenito učinkovita i funkcionalna pravila. Naime, osim propisa primjenjivog na kazneni predmet i propisa primjenjivog u trenutku izdavanja EUN-a, na koje su usredotočena očitovanja u ovom predmetu, i druge se opcije mogu smatrati relevantnima, kao što su propis primjenjiv u trenutku nastanka činjeničnog stanja (koji se možda neće podudarati s propisom primjenjivim na kazneni predmet, zbog načela *lex mitior*); propis primjenjiv u trenutku kada država članica izvršenja zaprimi EUN; ili propis primjenjiv u trenutku donošenja odluke o EUN-u.

88. Bilo koji od različitih pravnih okvira mogao bi se u određenom predmetu smatrati najdjelotvornijim za uspješno osiguravanje predaje tražene osobe, ovisno o klasifikaciji i rasponu kazni koje predviđaju te o okolnostima pojedinačnog slučaja. Stoga, osim ako se predvidljivost želi izjednačiti sa spoznajom da pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog može slobodno birati bilo koji referentni pravni okvir za potrebe članka 2. stavka 2., argument utemeljen na djelotvornosti u pojedinačnom slučaju jednostavno ne pruža predvidljiv referentni okvir.

d) Međuzaključak

89. Gore razmatrani argumenti u pogledu teksta, konteksta i svrhe Okvirne odluke dovode me do zaključka da se u članku 2. stavku 2. Okvirne odluke upućuje na propis koji je doista primjenjiv na ovaj slučaj.

90. Moglo bi se dodati da je taj zaključak također u skladu s temeljnim instinktima svakog (kaznenopravnog) odvjetnika. Prilično tehnički argumenti izneseni u ovom predmetu ne smiju postati poslovična stabla od kojih se ne vidi šuma. Obrisi šume vrlo su jednostavni: kada se traži predaja određene osobe za određeno kazneno djelo, logično je da se kao najviše trajanje kazne treba uzeti ono koje je primjenjivo na odnosni slučaj, a ne ono koje bi u nacionalnom pravu možda moglo postati primjenjivo nekoliko ili mnogo godina kasnije.

91. Na pitanja koja je uputio Hof van Beroep te Gent (Žalbeni sud u Gentu) stoga treba odgovoriti u smislu da članak 2. stavak 2. Okvirne odluke treba tumačiti na način da, za potrebe ocjenjivanja gornjeg praga od najmanje tri godine navedenog u toj odredbi, upućuje na kazneno zakonodavstvo koje je u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog primjenjivo na konkretno kazneno djelo (kaznena djela) na koje (koja) se EUN odnosi.

B. Načelo zakonitosti

92. Prema mojem mišljenju, analiza smisla, djelovanja i strukture članka 2. stavka 2. Okvirne odluke provedena u prvom dijelu ovog mišljenja pruža samostalan, dovoljan i jasan odgovor na pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev. Smatram da načelo zakonitosti ne bi imalo nikakav utjecaj na taj zaključak. Međutim, s obzirom na to da su stranke to načelo istaknule i o njemu opširno raspravljale, radi jasnoće i cjelovitosti ponudit ću nekoliko zaključnih napomena koje se odnose na utjecaj načela zakonitosti na ovaj predmet.

²⁷ Točke 72. do 81. ovog mišljenja

²⁸ Metafora koja odmah pada na pamet jest ona o generalu koji je spreman izgubiti u ratu kako bi pobijedio u bitki.

93. Tražena osoba u svojim se pisanim očitovanjima poziva na argumente koji se temelje na načelu zakonitosti. Prema njezinu mišljenju, načelo zakonitosti primjenjuje se na izvršenje EUN-a. Belgijska i španjolska vlada te Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) ne slažu se s tim stajalištem. U skladu s definicijom načela zakonitosti u sudskoj praksi Suda, imajući na umu i sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava (ESLJP), to načelo nije primjenjivo u ovom predmetu. Iako se Komisijina pisana očitovanja temelje na elementima povezanim s načelom zakonitosti, ona je na raspravi promijenila svoje stajalište te je navela da načelo zakonitosti nije relevantno za potrebe tumačenja članka 2. stavka 2. Okvirne odluke.

94. U skladu sa sudskom praksom Suda, „načelo zakonitosti kaznenih djela i kazni (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), kako je zajamčeno osobito prvom rečenicom članka 49. stavka 1. Povelje [Europske unije o temeljnim pravima] i koje predstavlja poseban izričaj općeg načela pravne sigurnosti, određuje da nitko ne može biti proglašen krivim za kazneno djelo počinjeno činom ili propustom koje u času počinjenja po unutrašnjem ili po međunarodnom pravu nije bilo predviđeno kao kazneno djelo”²⁹. Dakle, načelo zakonitosti zahtijeva da se u zakonodavstvu Unije jasno odrede kaznena djela i kazne koje se za njih mogu izreći. Taj je uvjet ispunjen „ako pojedinac može znati, iz teksta relevantne odredbe i, po potrebi, uz pomoć tumačenja sudova, koji akti i propusti dovode do njegove kaznene odgovornosti”³⁰. Načelo zabrane retroaktivnosti kaznenog zakona znači „osobito to da sud u tijeku kaznenog postupka ne može kazneno sankcionirati postupanje koje nije zabranjeno nacionalnim pravilom donesenim prije počinjenja kaznenog djela koje se stavlja na teret ili postrožiti sustav kaznene odgovornosti onih protiv kojih se vodi takav postupak”³¹.

95. Španjolska i belgijska vlada te Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) ističu da tumačenje članka 2. stavka 2. Okvirne odluke koje zagovaraju ne bi u ovom predmetu podrazumijevalo povredu načela zakonitosti. To je zato što se njime ni na koji način ne utječe ni na određenje ponašanja koje čini kazneno djelo ni na određenje primjenjive kazne. Upućivanje na propis primjenjiv u trenutku izdavanja EUN-a ne bi promijenilo propis primjenjiv na kazneni predmet. Ono bi se rabilo samo za potrebe primjene instrumenta pravosudne suradnje. Te vlade navode da iz sudske prakse ESLJP-a proizlazi da načelo zakonitosti nije primjenjivo na slučajeve međunarodne suradnje namijenjene izvršenju kaznenih sankcija.

96. Slažem se. U skladu sa sudskom praksom ESLJP-a, okolnosti predmetnog slučaja ne bi bile obuhvaćene zaštitom koju pruža članak 7. Europske konvencije o ljudskim pravima (u daljnjem tekstu: EKLJP). Istina, u toj se sudskoj praksi priznaje da razlika između „kazne” („materijalnopravnog sadržaja”, koji treba biti obuhvaćen člankom 7. stavkom 1. EKLJP-a) i mjere koja se odnosi na provedbu ili izvršenje kazne (što više naginje „postupovnopравnim” elementima) nije potpuno jasna³². Međutim, ESLJP je u svojoj sudskoj praksi više puta utvrdio da se primjena različitih instrumenata međunarodne suradnje radi izvršenja kaznenih sankcija ne odnosi na samu kaznu, nego na njezinu provedbu, zbog čega to nije obuhvaćeno područjem primjene članka 7. EKLJP-a.

97. Primjerice, ESLJP je u presudi Szabó protiv Švedske utvrdio da se u tom predmetu nije pojavilo nijedno pitanje na temelju članka 7. EKLJP-a iako Švedska u trenutku kada je podnositelj zahtjeva počinio kazneno djelo još nije bila ratificirala Dodatni protokol uz Konvenciju o transferu osuđenih osoba³³ te je transfer negativno utjecao na njegov uvjetni otpust na slobodu. ESLJP je utvrdio da se za podnositeljev transfer ili, preciznije, za odredbe o uvjetnom otpustu – koje su u Mađarskoj bile strože

29 Vidjeti, primjerice, presudu od 20. prosinca 2017., Vaditrans (C-102/16, EU:C:2017:1012, t. 50.).

30 Vidjeti, primjerice, presudu od 3. lipnja 2008., The International Association of Independent Tanker Owners i dr. (C-308/06, EU:C:2008:312, t. 71. i navedenu sudsku praksu). Osobito vidjeti presudu od 3. svibnja 2007., Advocaten voor de Wereld (C-303/05, EU:C:2007:261, t. 50.).

31 Presuda od 5. prosinca 2017., M. A. S. i M. B. (C-42/17, EU:C:2017:936, t. 57. i navedena sudska praksa)

32 O toj raspravi vidjeti moje mišljenje u predmetu Scialdone (C-574/15, EU:C:2017:553, t. 151.), u kojem upućujem na presudu ESLJP-a od 21. listopada 2013., Del Río Prada protiv Španjolske [GC], (CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, t. 85. i sljedeće i navedenu sudsku praksu).

33 Dodatni protokol uz Konvenciju o transferu osuđenih osoba od 18. prosinca 1997. (Zbornik europskih ugovora br. 167).

nego u Švedskoj – ne može smatrati da dovode do „kazne” u smislu članka 7. EKLJP-a jer su se pitanja uvjetnog otpusta ticala *izvršenja kazne*³⁴. ESLJP je taj pristup potvrdio u pogledu Okvirne odluke, zaključivši da „predaja [...] nije kazna izrečena [...] za počinjenje kaznenog djela, nego postupak namijenjen tomu da se omogući izvršenje presude donesene u [druhoj državi članici]”³⁵.

98. U skladu s tim pristupom, ESLJP činjenicu da se različiti instrumenti koji se tiču međunarodne suradnje primjenjuju na kaznena djela počinjena ili presude donesene prije stupanja tih instrumenata na snagu u određenoj državi ne smatra problematičnom³⁶. To je stajalište potvrđeno i u pogledu EUN-a³⁷.

99. To shvaćanje načela zakonitosti inspiriralo je i sudsku praksu Suda u području EUN-a. Sud je u presudi *Advocaten voor de Wereld* utvrdio da činjenica da se člankom 2. stavkom 2. Okvirne odluke predviđaju izuzeća od provjere dvostruke kažnjivosti ne znači da je povrijeđeno načelo zakonitosti jer se kaznena djela i primjenjive kazne i dalje određuju propisima države članice koja izdaje uhidbeni nalog³⁸. Tom je presudom stavljen naglasak na uzajamno povjerenje i na činjenicu da država članica koja izdaje uhidbeni nalog treba osigurati poštovanje načela zakonitosti.

100. Stoga se čini da, u skladu sa sudskom praksom i Suda i ESLJP-a, oslanjanje na propis države članice koja izdaje uhidbeni nalog primjenjiv u trenutku izdavanja EUN-a za potrebe ocjene je li ispunjen uvjet koji se odnosi na trajanje kazne iz članka 2. stavka 2. Okvirne odluke ne bi povrijedilo načelo zakonitosti, zajamčeno člankom 49. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, tumačeno u skladu s područjem primjene članka 7. EKLJP-a. To je zato što takvo tumačenje ne bi rezultiralo izricanjem kazne u kaznenom predmetu koja u trenutku počinjenja kaznenih djela nije bila propisana u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog.

101. Unatoč tomu, na umu je potrebno imati tri dodatna čimbenika.

102. Kao prvo, pored uskog tumačenja opsega načela zakonitosti, razmatranje načela pravne sigurnosti dodatno podupire tumačenje članka 2. stavka 2. Okvirne odluke predloženo u točki 91. ovog mišljenja. Naime, to načelo znači da, izvan uskog područja određivanja kaznenih djela i kazni u kaznenom pravu, pravo Unije i nacionalno provedbeno zakonodavstvo moraju biti izvjesni i njihova primjena predvidljiva za one na koje se primjenjuju, osobito u području kaznenog prava. Primjenu tog standarda treba tim uže tumačiti kada je riječ o pravilima koja mogu imati posljedice za pojedince³⁹. To vrijedi ne samo za materijalna kaznena pravila nego i za propise kaznenog postupovnog prava, kao što je to Okvirna odluka, koji mogu rezultirati time da se tražena osoba liši slobode⁴⁰.

34 Odluka ESLJP-a o dopuštenosti od 27. lipnja 2006., Szabó protiv Švedske (CE:ECHR:2006:0627DEC002857803). Vidjeti također u pogledu Dodatnog protokola uz Konvenciju o transferu odluke ESLJP-a o dopuštenosti od 27. lipnja 2006., Csoszanszki protiv Švedske (CE:ECHR:2006:0627DEC002231802); od 6. rujna 2011., Müller protiv Češke Republike (CE:ECHR:2011:0906DEC004805809) i od 23. listopada 2012., Ciok protiv Poljske (CE:ECHR:2012:1023DEC000049810). U pogledu ostalih primjera međunarodne suradnje vidjeti odluku ESLJP-a o dopuštenosti od 5. srpnja 2007., Saccoccia protiv Austrije (CE:ECHR:2007:0705DEC006991701).

35 Odluka ESLJP-a o dopuštenosti od 7. listopada 2008., Monedero Angora protiv Španjolske (CE:ECHR:2008:1007DEC004113805, t. 2.). Vidjeti također odluku ESLJP-a o dopuštenosti od 23. listopada 2012., Giza protiv Poljske (CE:ECHR:2012:1023DEC000199711, t. 30. do 34.).

36 Odluke ESLJP-a o dopuštenosti od 27. lipnja 2006., Szabó protiv Švedske (CE:ECHR:2006:0627DEC002857803) i od 6. rujna 2011., Müller protiv Češke Republike (CE:ECHR:2011:0906DEC004805809)

37 Odluka ESLJP-a o dopuštenosti od 7. listopada 2008., Monedero Angora protiv Španjolske (CE:ECHR:2008:1007DEC004113805, t. 2.)

38 Presuda od 3. svibnja 2007., *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, t. 53.)

39 Vidjeti, primjerice, presudu od 9. srpnja 2015., *Salomie i Oltean* (C-183/14, EU:C:2015:454, t. 31. i navedenu sudsku praksu).

40 Pitanje zakonitosti, široko shvaćene (u smislu usklađenosti s propisima te u vezi s pojmom vladavine prava), u sudskoj praksi Suda javlja se u pogledu niza elemenata koji nisu povezani s određivanjem kaznenih djela i kazni, kao što su pravila o tijelima nadležnima za izricanje sankcija. Vidjeti, primjerice, presude od 1. listopada 2015., *Weltimmo* (C-230/14, EU:C:2015:639, t. 56.) i od 17. siječnja 2019., *Dzivev i dr.* (C-310/16, EU:C:2019:30, t. 34. i 35.). Slično tomu, zahtjevi jasnoće i preciznosti primjenjuju se općenito na „zakon” koji predviđa ograničenja temeljnih prava. Vidjeti presude od 17. prosinca 2015., *WebMindLicenses* (C-419/14, EU:C:2015:832, t. 81.) i od 17. siječnja 2019., *Dzivev i dr.* (C-310/16, EU:C:2019:30, t. 40.).

103. Sudska praksa u pogledu pravne sigurnosti upravo u tom širem kontekstu zahtijeva da nacionalna pravna pravila budu nedvosmisleno sročena, ne samo kako bi osobe kojih se tiču mogle jasno i precizno razumjeti svoja prava i obveze nego i kako bi nacionalni sudovi mogli osigurati njihovu primjenu. Nepredvidljivu situaciju koja bi nastala tumačenjem nejasnog teksta članka 2. stavka 2. na način da se mjerodavno pravo za ocjenu je li ispunjen uvjet koji se odnosi na trajanje kazne može u bilo kojem trenutku naknadno izmijeniti bilo bi teško pomiriti sa zahtjevima jasnoće i predvidljivosti, koje nameće načelo pravne sigurnosti.

104. Kao drugo, iako je točno da je Sud u presudi *Advocaten voor de Wereld* utvrdio da se članak 2. stavak 2. Okvirne odluke ne protivi načelu zakonitosti, on je to učinio na temelju toga da se kaznena djela i primjenjive kazne „i dalje određuju pravom države članice koja izdaje uhidbeni nalog, koje, kako je to, uostalom, i navedeno u članku 1. stavku 3. Okvirne odluke, mora poštovati temeljna prava i temeljna pravna načela kako su zajamčena člankom 6. UEU-a te, posljedično, načelo zakonitosti kaznenih djela i kazni”⁴¹. Zahtjevi koji su u toj odredbi predviđeni u pogledu kvalifikacije i težine kaznenih djela, upućivanjem na raspon kazni propisanih u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog, moraju se primjenjivati u skladu s najvišim standardom pravne sigurnosti. Oni čine temelj povjerenja koji država članica izvršenja mora imati te o kojem ovisi uspjeh Okvirne odluke kao sustava u cijelosti.

105. Naposljetku, iz nedavne sudske prakse proizlazi da države članice imaju različite pristupe u pogledu opsega načela zakonitosti⁴². Ti različiti pristupi mogu se očitovati i u njihovu razmatranju različitih uvjeta za primjenu instrumenata pravosudne suradnje u području slobode, sigurnosti i pravde, osobito Okvirne odluke. Tumačenje odredbe o kojoj je riječ poput onoga koje zagovaraju španjolska i belgijska vlada te Procureur-Generaal (glavni državni odvjetnik) moglo bi se protiviti nekim od nacionalnih shvaćanja načela zakonitosti u području u kojem sama Okvirna odluka ne pruža nedvosmislen odgovor⁴³.

C. Završne napomene

106. Budući da sam predložio odgovor na konkretno pitanje suda koji je uputio zahtjev, smatram da bi umjesto zaključka bilo korisno podsjetiti na što se ovaj predmet, kako je izložen Sudu, *ne odnosi*.

107. Kao prvo, činjenično stanje i pravni okvir kaznenog predmeta u državi članici izdavanja mogli bi se smatrati protivnima temeljnom pravu slobode izražavanja. Ipak, predmet pred Sudom ne odnosi se na takva pitanja niti se na bilo koji način tiče merituma odluka o kaznama čije se izvršenje zahtijeva EUN-om o kojem je riječ.

108. Kao drugo, ovaj se predmet ne odnosi ni na ocjenu ispunjenosti prvog uvjeta koji izaziva primjenu članka 2. stavka 2. Okvirne odluke: može li se kazneno djelo „veličanja terorizma i ponižavanja žrtava terorizma”, kako je definirano u španjolskom Kaznenom zakoniku, automatski podvesti pod „terorizam”, koji je jedno od 32 kaznena djela u popisu iz članka 2. stavka 2.?

41 Presuda od 3. svibnja 2007., *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, t. 53.). Moje isticanje.

42 Presuda od 5. prosinca 2017., *M. A. S. i M. B.* (C-42/17, EU:C:2017:936, t. 60.)

43 Dobar primjer te raznolikosti može se pronaći u raspravama Europskog odbora Vijeća Europe za problem kriminaliteta. Rasprava o referentnom trenutku koji treba primijeniti prilikom razmatranja dvostruke kažnjivosti u kontekstu zahtjeva za izručenje pokazuje da nekoliko država članica smatra da taj trenutak, zbog razloga zakonitosti, treba biti trenutak nastanka činjenica koje tvore kazneno djelo, dok druge države članice smatraju da taj trenutak treba biti trenutak izdavanja zahtjeva za izručenje, kako bi se potaknula pravosudna suradnja. Vidjeti Zbirku odgovora na upitnik o referentnom trenutku koji treba primijeniti prilikom razmatranja dvostruke kažnjivosti u kontekstu zahtjeva za izručenje, PC-OC(2013)12Bil.Rev3, Europski odbor za problem kriminaliteta, Odbor stručnjaka za djelovanje europskih konvencija o suradnji u kaznenim stvarima, Strasbourg, 25. studenoga 2014.

109. Kao treće, odgovor pružen na pitanja u ovom predmetu ujedno ne utječe ni na druge aspekte koji uvjetuju mogući uspjeh EUN-a o kojem je riječ, kao što je razmatranje predaje za druga dva kaznena djela za koja je predaja zatražena ili ocjena koju provodi pravosudno tijelo izvršenja je li ispunjen kriterij dvostruke kažnjivosti iz članka 2. stavka 4. Okvirne odluke za tri kaznena djela o kojima je riječ.

110. Kao četvrto, može se podsjetiti i na to da, iz perspektive mogućih praktičnih i sistemskih posljedica, rasprava o određivanju mjerodavnog propisa *države članice koja izdaje uhidbeni nalog* (to jest njegove vremenski primjenjive verzije) u skladu s člankom 2. stavkom 2. Okvirne odluke nije automatski relevantna za tumačenje članka 2. stavka 4.⁴⁴.

V. Zaključak

111. S obzirom na prethodna razmatranja, predlažem Sudu da na sljedeći način odgovori na pitanje koje je uputio Hof van Beroep te Gent (Zalbeni sud u Gentu, Belgija):

- Članak 2. stavak 2. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica treba tumačiti na način da, za potrebe ocjenjivanja gornjeg praga od najmanje tri godine navedenog u toj odredbi, upućuje na kazneno zakonodavstvo koje je u državi članici koja izdaje uhidbeni nalog primjenjivo na konkretno kazneno djelo (kaznena djela) na koje (koja) se EUN odnosi.

⁴⁴ O čemu se govorilo u točkama 45. do 47. ovog mišljenja